

„הוא יחזור בעוד שעותיים בערך,“ השיבני, שערתי מראש, כי זו אמי החורגת והשערתי נתאמתה בהמשך שיחתי הקצרה עמה.

בסדר" ענייניה, "אחזור כעבור שלוש שעות."
 "האם מותר לי לדעת מה רצונך מבעלי?"
 "עלי לסדר עמו דבר מה בקשר לעבודתי," שקרתי לה.
 מלא רשמים הלכתי לאחת המסעדות וסעודתי את לבי.
 ותהי יש לי שני זוגות הורים, גיבתי לעצמי מתוך הרהורי.
 אחרי הארוחה סובבתי ברחובות פתח־תקוה וחזרתי לבית
 של כעבור שלוש שעות.

הפעם נתדפקתי על הדלת ביתר בטחון ושאלתי את אמי הפעם נתדפקתי אם יוסף נמצא בבית. היא ענתה לי בשלילה, אך לא להכנס הביתה ולהכות לי על שן הוא עלול ללחור. אחר הצעתי בכל דקה. נעניתי להזמנה ונכנסתי הביתה. הבית היה נבן שני חזרים ומסכת וריהוט פשוט בתכלית. החדר אשר בו ישיבת היה מטייח ומסויד ואילו החדר השני והמסכת היו בנויים מצץ.

מתוך שיחת שתי הנשים הבינוניות כי האשה הזקנה הייתה אומה של אמי חורגתי. בהמשך שיחתן קיבלו אוזוני מפיה של האשה כמה מילים שהביאוהו במבוכה: "אני חושבת שזוהי בנה של אסתר". אמרה הזקנה לבתה בנעצה מבט חודר בן. "האם אתה בנה של אסתר?" פנתה אלי לפתע אמי החורגת.

”לא, שיקרתי לה במבוכה.
אך האשה הזקנה עמדה לדעתה בתוקף ולאטה לתוך
אזנה של אמי ורומתי כי היא בטוחה שאני בנה של אסתר.
אמי החורגת שאלתני אם אני מבין את השפה הערבית.
שוב שיקרתי לה וצעיתי שאינני מבין אף מלה אחת ערבית.
אז החלו מפטפסות אודותי בערבית ועשיתי עצמי כאילו אני
שומע.

„אמא, אני פוחדת מפניו. הוא נראה לי כאחד מאנשי העולם התחתון.“ אמרה אמי חורגתי לזקנה.

"באתי לראות את אבי!"

הי המשיכו לצנותי בשאלות הקודמות ופניהן רטסע מפחו-
ללכרו ההרששתי הררה: הנהיגו אותן באורמ: 'אין כל
כד סיבה לפחוד מפני: מאחר שבאיתי בכדי לסרע ע"י כר
מחרתי דבר מה בקש' לצבודה ותו"אש' שוב שמעתי אה
זונה החרת על אותו פומזן יאשר הביאני במבוכה
בה: 'אני אומרת לך שזהו בנה של אסתר ולא אחר'.

”האם נרדו הדבר שהינד בנה של אסתר?” חזרה אמי
 חורוני ושאלתני בפעם העשירית.
 משראתי שלא אצליח בטקרי, פתחתי את פי ואמרתי
 ”נבוז הדבר. אני בזה של אסתר ובאתי לראות את אבי —
 אשר נבסר לו ארדונוני על ידי אמי”

שתי הנשים הפכו כמעט לנציבי מלח ולא פתחו את פיהן אלא כעבור כמה דקות. היתה זו אמי חורגתי אשר פילחה את הממכה: "כו, יוסף הוא אביר", אמרה כחולמת.

היא הציעה לי לבוא עמה ולקדם את פני שני מעבדות. שנינו יחד לאוטובוס ונסענו למקום עבודתן של אבי שירה ומירה מן הבית. משידידיו מן האוטובוס פתחה אמי חורגתי ואמרה לי: "חכה כאן ליד התחנה, ומשאוחר עם אבא — נכנס לאוטובוס ומבדח מה משינינו". לא ירדתי לסוף דעתה אך הסכמתי תמיד לדבריה.

כעשר דקות-עברו, והנה ראיתיה חוזרת בקלויית אדם בגיל המעמידה, לבוש בגדי עבודה, וגווז עורו שחם כנזוז עורי. עמדתי במרחקיהם והתבוננתי בשנים שהתקצרו לתחנת האר-טיבורס. בחתי את פני האיש על כל צורתו ונוכחתי כי ידמוני אליו רב מאוד. משנכנסו לאוטובוס נכנסתי אחריהם והתיישבתי כפני על אחד הספלים שנמצא מאחורי ובם. בלא רעתי את עיני המהם כל הדרך אל החלל היו שקועים בשחיה עמוקה וזני אולי היפנו את מבטם אלי אף לרגע.

משירדנו מן האוטבוס, נגש אלי האיש, לחץ את ידי
בתמימות והחליף עמי כמה מלים ולבסוף אמר: ניכנס
הביתה."

עֵתָה נִמְצְאוּ בְּבֵית מִסְפֵּר אֲדוּרִים שֶׁהָיוּ קְרוֹבֵי מִשְׁפָּחָה לְאַמִּי וְחוֹרְגָתִי, וְכֵּנָה יְלִידִים קְטַנִּים, שֶׁהִתְבָּרַר לִי מִיָּד שֶׁהֵינָם אֲחֵי, בְּנֵי אֲבִי. הֵסִבּוּנוּ כּוֹלֵנוּ אֶל הַשּׁוֹלְחָן וְאַמִּי חוֹרְגָתִי פָּתְחָה לְאַמְרָה בְּחִגִּיגִית: "עֵתָה יֵהְיוּ בְּבֵיתֵנוּ שְׁמוֹנֶה יְלִידִים וְלֹא

הנאשם וסנגורו טוב וגולד

...הוא נראה לי כאחד מאנשי העולם התחתון"

ואני אז בן 16 שנה, נשלחתי מטעם מזכירות הנוער העובד למחנה נופש בנער.

במנהג רכשתי לי ידידים וידידות רבים, וחברתי אליהם בכל הבילויים. שנים מספריותי החששות היו אחיות והציגו עצמן בפני במותיהן הפרטיים. כמובן שלא היה זה נהג מצוי לשאול לשם משפחתן של הכרות הראשונה עזה. אך כעבור יומיים להתהלכתי בחברתן התברר לי כי שם משפחתן הוא מרחבי. היתה זו הפתעה בלתי רגילה לידי. שערתי כי הנה עומדות לפני אחיות, והנה נמצא לי מוצא לגילוי מחבורה של אבי.

[illegible]

היפטר ניהמני והעיר בי תקות, כי יבוא יום ואראה את
אבי ואחוש את עצמי ככל נער אשר יש לו אב.
יום אחד הבעתי את חששותי בפני היפטר, כי אפשר שאבי
לא יקבלני אליו, אך אם ידע לבטח כי הנני בנו יוצא הציני,
היפטר לא הסתיר את חששותיו כי אפשרות כזו תיתכן, ויעץ
לי לכן שלא אמר עתה בחיפזי אשמי אבני, אלא אהבה עוד
בכמה שנים עד אשר אגדל ויהיה ראוי אבני לקראתני.
הצטוו שנים רבות מאד וקבלתי מיד.

היה זה מספר שבועות לפני שחורתי, מחנה הנופש, ובחצי הימים הבכתי את רצוני לגור היפטר, לעזור את בית המלאכה ולעבור לבית-מלאכה גדול יותר, אשר בו היה אופק יותר בלימוד המקצוע, ומשכרתי תהיה גבוהה יותר, כפחח חותך וחקק של שטח שנים. היפטר הסכים לדעתי, אם כי אהבני כבדו וקשה היה לו הפרידה ממני.

נשטשתי איפוא את עבודתי בסטול"בונה ותחילתי לעבוד בבית מלאכה גדול יות. עתה הייתה מסורת גדולה יותר וניתן לי שהפעולה רחביים ללמוד מלאכת הנחתות על בוריה. פרייתי מהיפטר שינתה בי שוב את הלך רוחי. שוב החלו דמויות והיות מחרצות באשכ עקב אבי המסחורי, והדבר הפריע לי מאד בעבודתי. אך השכלתי להס"תר את מכותי מעין רואים והמשכתי בעבודתי כרגיל.

גלית את מקום-מגוריו

באחד הימים ניקלע לפני אחד מקרובי. שוחחתי עמו קצרות והוא גילה אלה אוזני כי ידוע לו היכן נמצא ביתו של אבי. לשלשום דבריו אלה נירתתי ממקומי בגיל, והמסרתני עליו מטר משלשום: "במאיו עיר נמצא אבי? היכן ביתו? מה שמו? מה הלה נבון? משאלותי וכמעט שלא ענה עליהן. היה בי רצון ועצו לגלות את מקום מחבואו של אבי ויהי מה. שלחתי בו מבט מלא תחנונים והפצתתי בו שיטע עמי ויראה לי היכן גר. בעמל רב עלה בידי לשכנעו.

נסענו יחד באוטובוס לפתח־תקוה. הנסיעה נראתה בעיני ארובה מאור. ולבסוף ירדנו מאוטובוס במרחק של כמה עשרות מטרים הראה לי קרובי את בית אבי. זמן רב שלחתי את מבטי אל הבית הקטן בן הקומה האחת ורשמתי בלבי את צורתו על כל פרטיה, למען לא תמוש מזכרוני. לפתע הפסיק קרובי את ההריוז ובקשני לחזור עמי לחיפה. לא היה לי העוז להיפגש עתה עם אבי פנים אל פנים והסכמתי מיד לדבריו. צעדנו לתחת האוטובוסים, כשאני שולח מבטים חטופים לעבר בית אבי. משחזרתי הביתה, לא גיליתי דבר לאיש מבני ביתי ולבני שש במיטתרים. אך מאוחר גיסא, החלו חששות מורססים בלב ומלחמה קשה היתה נושעה בנפשי: האפגוש עתה את אבי או במאוזר יורה? האם יקבלני אבי או יתכר אל? סוף דבר גמלה החלטתי בלבי להפגש עם אבי בהגיעי לגיל 18. אך המחשבות והחששות הללו היו דלולים מלוקר במוחי משן זמן רב. עצבנותי הלכה וגברה מיום ליום ולא יכולתי עוד להחזיק מעמד במקום עבודתי. משמלאי תששה חדשים לעבודתי בבית־המלאכה (פחחות) נטשתי. כן השליתי נודד ממקום עבודה אחד למצוה, עד הגיעי לגיל 18. יום אחד ניצבתי לפני אמי והודעתי לה במפתיע כי גוסס את מקום מגוריו של אבי בפתח־תקוה וכי יש ברוצני לנסוע אליו עתה ולפגשו. היא נרתעה מפני, נבעזה והסמיקה עד לתכונכי אונניה. אך מיד נגרעה והביעה את אי־התנגדותה שטוטע שוויה.

"האם אתה בנה של אסתר?"

זה קרוב לשנתיים ימים אשר לא ביקרתי בפתח תקוה ולא התימצאתי היטב בחברותיה. וזכרתי את שכונת מחנה יהודה אשר בה נמצא ביתו של אבי ושמיני פני אליה. משהגעתי לשכונה החיליתי לחפש אחר הבית אשר היה שמור עדיין בבורוני, אך בשכונה נמצאו עוד בתים רבים בדומה לו וחזיתי מראש שלא על קצלה ממאחר.

בדרכי כהן, פגשתי באחת הבנות אשר הכרתי בנען ואשר
שטם משפחתה היה מרחבי. משתי לקראתה שאלתי אם ידוע
למה מקום ביתו של יוסף מרחבי. היא ענתה לי בחיוב ובקשה
ללכת עמי ולהראות לי את הבית אשר היה בקצה השני של
ההשכונה. בדרך שאלתי למעשי אצל יוסף מרחבי וסחה לי
שהוא קרוב משפחה לה. השיבונית כי לי על לסדר עמו עניין
בלשהו בקשר לעבודתי. לא הבחנתי כל על של חסד על
גנייה וקראו לה הראה לי את הבית ונפרדה ממני.

במשך דקות מספר ניצבתי נבוך בפתח בית אבי. כל גופי
החל מרטט מהתרגשות כאילו הייתי אחוז קדחת. כמעט
שחזרתי על עקבותי אך לפתע אורתי עוז והתדפקתי קלות
על הדלת.
אשה צעירה פתחה לפני את הדלת ושאלתני לרצוני.
אחוריה ניצבה אשה זקנה, אשר שלחה בי מבט חודר.
"האם יוסף נמצא בבית?" שאלתי
"התרגשות."

המסחרי, והגבירו בי את הרצון לגלותו ולהסיר את הלוך
מן המסחרין האופפים אותי. המשכתי לחקור את אמי
בדבר, אך שאלותי הרגיוזו אותה והיא דחתה אותי בכעס.
חיפשתי לי דרכים אחרות לגילוי המסחרין וחקרתי את
קרובי ושכני שתיועדו, כי כל עמלי היה לשוא, כי הללו
לא פצו את פיהם והתחמקו מכל תשובה.

..מדוע שקדית?

בן 13 שנה הייתי ומקצוע חדש, פתחות, משכני, והחלטתי להתמסר אליו במרץ. הפעם שיחק לי מזלי וגמסרתי לידי אדם טוב־לב בשם היפסר, אשר שימש כאחראי על עבודות הפתחות בבית־המלאכה.

היפטר היה גבר כבן 40 שנה, גבה קומה ורחב כתפיים, ועל פניו, שהביעו טובילב, היה נסוך חיוך נצחני. הוא התיחס אלי באדיבות רבה ולמדני את המקצוע בסבלנות גדולה. לא אחת קלקלתי חומרים יקרים, אך היפטר של החמיץ פניו בעולם ומייד תקן את שגיאותי בתבונה. חוך חודשיים ימים התקדמתי במקצועי כראוי והייתי לעזר רב להיפטר. הוא אהבני כבנו ואני כבדתי והערצתי כאב לי. בכל ישותי התמסרתי לעבודה ובכרתיה על מקומות הבידור שחכרתי.

אחות-חורגת אביבה ובעלה

„אמא, אני מפחדת מפניו...”

במקופת עבודתי זו, החילותי לבקר בשיעורי-ערב באחד מבתי הספר ואף ללימודים החילותי להקדיש את מרצי ברצון.

היפשר, אשר שימש לי כאב מזומה והדריכני בדרכי החיים.
השכיח קמעה את הרהורי אודות אבי המסתורי והחילותי
לראות את הסיים באור חדש ובהיר יותר.

תקופת הזהב נמשכה לידי כשנה ומחצה. בהיות בן 14 וחצי הייתי נער גבוה ורחב כתפיים ורואתי בוגר במה שונים מגילי הסכנות להתחמק היטב, ונערים בוגר אשר היו בוגרים ממני ותייראו מפני. יום אחד ניגש אלי אחד מהנערים הבוגרים אשר עבד עמי בבית-המלאכה ושאלני תחת-כרבות: "מדוע שקרת לנו כי אינך מת?" (היתה זו תשובתי בכל מקום ששאלוני פרטים אודות אבן). לשמע שאלתו, החל לבי להלום כעזו והחלסת בזק חלפה במוחי כי הפעם אשתמש באלומות ואוציא מפיו של הנער ידיעה כלשהי על מקום המצוא של אבן.

תפסתי את הנער בגרונו ואיימתי עליו שאהרוג אותו
במו ידי באם לי יגלה לי פרטים על מקום הימצאו של אבי.
הלה פירפר בין ידי ונשבע בחצי היקר לו בקול צורד ומלא
אימים כי אינו יודע דבר על מקום הימצאו של
אבי. במשפטים קטועים הביע הנער לפני את נכונותו להודיע
לי את שמו של האדם אשר מסר לו את הפרטים הידועים
לו אתה.

הרפיתי ממנו והוא מסר לי את שמו של אותו אדם, אך את כתובתו טען כי אינו יודע.

גיליתי את שמו בתעודות

השמועה הממתני מאוד ולא יכולתי להשיך בעבודתי באותו יום. מהרתי הביתה ומשגשגתי את אמי, שאלתיה במפתיע אם יש אמת בשמועה שאבי חי. עצבנותי הגלויה השפיעה על אמי, והוא נעוה לי בחיוב. המשכתי ושאלתיה למקום מגוריו, אך עיניה התכסו בדמעות והיא ענתה לי בבכי עצור, כי אינה יודעת היכן נמצא אבי, והדבר אינו מעניין אותה. מאוכזב הרפיתי ממנה ולא שאלתיה עוד בבר.

לפתע הגז בראשי רעיון, שחלפו ככר. באין רואים נגשת
מיר לכגירת הארון והיטשית בין מסמכיה וניירותיה של אמי.
אחרי עמל רב מצאתי את מבוקשי. היתה זו תעודה כלשהי,
ישנה ושווקה, ובקושי הבחנתי בשמי השוטם עליה. אך
לפתע אורו עיני לגילוי הכביר. שם משפחתי היה רשום
בסמך לטמי הפרטי, ולא שם משפחתו של אבי החורג.
אלא שם זר וקצוב ללבי. "יעקב מרחבי", חזרתי ושנית על
השם, שמא אשכחנו ולכלי מההבחות תקות חדשות וחה
לא הייתי עוד בן בלי שם. אך מאידך חסר לי עוד שמו
הפרטי של אבי וכתובתו, אשר יזכר טמונים עדיין בפרפל.
בימים שלאחר כך המשכתי לעבוד בבית המלאכה ביתר
מרץ וביתר חשק. למצאת שלוש שנים לעבודתי בפחחות,